

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Jus Canonicvm R.P. Pavli Laymanni, Soc: Jesu Theologi, Et
Olim In Alma Et Episcopali Academia Dilingana SS.
Canonum Ordinarii Professoris**

Juris Canonici A. R.P. Paulo Laymanno Societatis Jesu Theologo SS.
Canonum In Alma, Catholica, Et Episcopali Universitate Dilingana
Professore Qvondam Ordinario, Prælectionibus Academicis Illustrati

Laymann, Paul

Dilingæ, 1673

Capitvlvm LXVII. Ex parte.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62587](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62587)

Notand. I. Si ad Archiepiscopum appelletur, Officialis eius seu Generalis Vicarius eam recipere & cognoscere potest. *c. Dilectis. 55. h. t. c. 3. eod. in 6.* nam tribunal seu iurisdictionio Vicarij non est diuersa à iurisdictione Archiepiscopi aut Episcopi, sed pars quædam eius. *c. 1. de off. Vicar. in 6. c. 2. de consuetud. in 6. & docui de iurisdictione Ord. in concl. 91.*

Quærit hic Abbas, si Episcopus causam alicui deleet, num à Delegato appellari possit ad Vicarium eius. Similis quæstio est, si Episcopus causam alicui delegarit, isque delegatus recusetur, num de causa recusationis Vicarius seu Officialis cognoscere possit; quam quæstionem tractat *Ioan. Andr. & negatiuè respondet in 6. Si contra. n. 2. de off. deleg. in 6. eodèmq. modo Abb. his num. 3.* Ratio dari debet, quia Episcopus causam alteri specialiter delegando, eam aufert à iurisdictione Vicarij. Sed contra est: Quia licet Episcopus causam principalem à iurisdictione Vicarij abstraxerit, non tamen consequens est, quod etiam abstraxerit causam appellationis, aut causam recusationis, quædoquidem à diuersis non fit bona illatio. *c. 2. de translat. Episcopi. & l. Neque. C. de probationibus.* Et ideo hanc partem tanquam de iure veriorem tenet *Alexand. hic.* Arbitror respondendum: pendere id ex mente Episcopi, de qua etiam coniectura fieri debet; num tali modo causam alteri delegarit, ut omnino à iurisdictione Vicarij abstraxisse voluerit, quod ex adiunctis cognosci poterit, in dubio autem non est præsumendum, voluisse auferre, si sit de causis, quæ alioquin ad Vicarij officium spectant.

Deinde excipiendus est casus, si Episcopus absens seu in remotis sit, tunc secundum epiichiam æstimari debet, contentum eum esse, ut causa appellationis, aut recusationis à Vicario cognoscatur, sicuti limitant etiam *Andr. & Abb. l. cit. arg. l. In hominem. 30. ff. mandati;* ex qua habetur quod Procurator Generalis ob causam non prævisam à principali inhibere possit Procuratori speciali & similiter Legatus Generalis delegato speciali, tametsi ordinariè loquendo Lega-

tus Generalis (sicuti & Procurator generalis) in causa alteri specialiter demandata se immiscere non possit. *c. 2. de off. legati.*

Not. II. Appellatio fieri debet gradatim ad proximum superiorem eius, à quo appellatur, non autem omisso medio ad remotum. Exempli causa: à Decano rurali appellari debet ad Episcopum; non ad Metropolitanum: hæc regula Cæsareo iure aded recepta est, ut neq; ad Principem seu Imperatorem omisso medio valeat appellatio. *l. Imperatores. 21. ff. h. tit.* At verò ad Pontificem summum appellari potest omisso medio. v. g. à Decano vel Episcopo. *cap. Ad Roman. 8. causa. 2. q. 6.* idque procedit etiam in causis temporalibus earum Regionum, quæ Pontificis iurisdictioni temporali subijciuntur. *cap. Si duobus. 7. c. Sna. 68. h. t.*

Præterea ad Metropolitanum omisso medio Episcopo appellari potest, si consuetudo præscripta id permittat, teste *gl. in c. Referente. 6. verb. Archiepisc. de prebendis. 2.* Si pars vtraque contentiat secundum *gloss. hic* à plerisq; recepta. *verb. post huiusmodi;* tametsi enim generalis Regula sit, quod Clerici iurisdictionem Iudicis alieni prorogare non possint. *c. Significasti. 18. de foro compet.* id tamen intelligi debet, si Iudex nullam omnino iurisdictionem habeat, secus si per viam appellationis adiri possit, tunc eius iurisdictionis in causis appellationis prorogari posse videtur.

Quamuis id receptum non sit, & contrarium tradat *Archidiacon. c. Si delegatus. de off. deleg. in 6.*

CAPITVLVM LXVII.

Ex parte.

PARAPHRASIS.

Nobilis mulier de Bellebron literas à Greg. IX. impetrauit contra Dominum de Colob. in controuersia, quæ erat super fundo cum filiis eiusdem Dominæ, sed hæc coram iudicibus excepit, quandoquidem filij sub potestate & tutela sua esse desierint, postquam ipsa ad

cccc 2

secun-

secundas nuptias transit, quòd super hac causa pro filiis, quorum nutrix esse desit, respondere non cogatur. Verùm cum Iudices exceptione nõ admissã eam ad respondendum vrgerent, sentiens se grauari, ad Pontificem appellauit, qui hęc mandat aliis Iudicibus, si ita esse cognõrint, vt in irritum reuocent, quidquid post appellationem repererint attentatum.

S V M M A R I V M.

1. Tutor habet personam pupilli sub sua potestate, vt eum gubernet & regat; curator autem potius datur, vt puberis bona administret, quàm vt personam eius regat.
2. Mulier si velit suorum filiorum nutrix esse, potest, (nisi alius testamento tutor datus sit) modò renuntiet secundis nuptiis.
3. Tutor aut nutrix, an & quomodo finita tutela ratione pupillorum conueniri possit.
4. Mater vti nutrix, ita & curatrix esse potest filiorum.
5. Mater si nutrix esse nolit, filio impuberi tutorem (si legitimam habiturus non sit) intra annum petere debet à iudice, aliàs priuanda est successione in bonis filij decedentis in pupillari etate.
6. Idem est, si ad secundas nuptias transeat, vel si alius morituro successurus non petuerit intra annum viuenti tutorem.

NOta: I. Tutor habet personam pupilli sub potestate, vt eum gubernet & regat. arg. l. 1. ff. de tutelis, at verò curator puberis datur potius, vt bona eius administret, quàm vt personam regat, & idèò minorem natu in potestate habere non censetur. l. In copulandis. §. C. de nupt. vbi dicitur: quòd in nuptiis contrahendis authoritas Curatoris non requiritur, quia is solùm rei familiaris sustinet administrationem. Negari tamen non debet, quin etiam Curator curam aliquam & potestatem habeat super persona minoris natu, nam ita vsus comprobatur & indicat gloss. 11. §. certè. instit. qui testamento Tutores dari possint.

Not. II. Mulier si velit filiorum, patris ipsorum defuncto, tutrix esse, potest, ita vt aliis legitimis tutoribus præferatur, nisi alius testamento datus sit tutor: nam testamentarij Tutores omnibus legitimis seu lege datis præferuntur; debet tamen mulier, videlicet mater, aut avia renuntiare secundis nuptiis, & Velleiano S. C. hæc habentur, in Auth. *matris & auie, C. quando mulier tutela officio fungitur*: quamobrem si mater ad secundas nuptias transeat, ipso facto munere tutelæ priuatur, vti hïc apparet, & dixi l. 3. tract. 4. cap. 9. num. 3.

Not. III. Tutor, aut tutrix finita tutela conueniri non potest ratione pupillorum: quòd intelligi non debet de causis & litibus postea ortis; si autem cæpta & pendente adhuc lite tutela finiatur, prosequi tutor litens debet, præterquam si administrationis ratio in alium, videlicet in Curatorem post adeptam pubertatem translata sit. l. vnica. junct. gloss. verb. *Causarum, C. vt causa post pubertatem adsit Tutor*.

Hæc adde 1. Sicuti mater filiorum tutrix esse potest, ita Curatrix, de quo *Alex. hic. num. 7.*

Adde 2. Quòd mater si tutrix esse nolit, filio impuberi tutorem (si legitimam habiturus non sit) à Iudice petere debet intra annum à die mortis paternæ, alioquin priuabitur successione in bonis filij decedentis in pupillari etate. l. 2. §. *confestim. ff. ad Tertullianum. l. 3. Cod. eodem. §. final. institut. eod.* Idemque dicendum, si, antequam ad secundas nuptias accedat, tutorem alium dari non petat. l. *Omnem. 6. Cod. ad Tertullianum.* sed & quicumque alius pupillo morituro successurus est, nisi viuenti tutorem intra annum petuerit, ab omni successione excludendus est in pœnam à Iudice per sententiam. l. *Sciunt. 10.*

Cod. de legitimis heredibus: videri potest *Molin. tract. 2. de iust. Diss. 123.*

☞ (+) ☞

CAP.